

RUR'UP Иновативно образование за устойчивото развитие на периферните селски райони

НАЦИОНАЛНА СРЕЩА

14 октомври 2022 г.,
9.30 – 13.30 ч.

RUR'UP - "Innovative education for sustainable development in peripheral rural areas"

Erasmus+ agreement No.2020-1-EL01-KA203-079121

ПРОГРАМА

I. Предизвикателствата пред периферните селски райони

- Състояние на земите с висока природна стойност
- Състояние на училищното образование

Дискусия

II. Какви умения и образование се търсят от работодателите в периферните селски райони – резултати от проучване на нуждите

Дискусия

☺ ☺ ☺ **Кафе пауза** ☺ ☺ ☺

III. Международно обучение за студенти и практики, насочено към нуждите в периферните селски райони

- Онлайн курс
- Лятно училище
- Онлайн база-данни с разработените материали - EPALE

Дискусия

IV. Обща дискусия и следващи стъпки

RUR'UP Лятно училище, Ден 1, 17 -23 юни 2022, Тесалия, Гърция

RUR'UP Лятно училище, Ден 6, 17 -23 юни 2022, Тесалия, Гърция

**RUR'UP Лятно училище,
Ден 2, 17 -23 юни 2022,
Тесалия, Гърция**

RUR'UP Лятно училище, Край, 17 -23 юни 2022, Тесалия, Гърция

Състояние на земеделските земи с висока природна стойност в България

Вяра Стефанова

Сдружение за териториален и екологичен просперитет, СТЕП

д-р Янка Казакова-Матева

Катедра „Икономика на природните ресурси“, УНСС

Защо разглеждаме земите с ВПС в RUR'UP

RUR'UP приема работна дефиниция за периферни селски райони

„всички райони, в които земеделското производство е ограничено поради

- географска отдалеченост, или
- природни ограничения или
- **наличието на територии със специални режими на управление като защитени територии, зони по Натура 2000 или**
- **наличие на земеделски земи с висока природна стойност“**

Земеделски земи с висока природна стойност

Тип 1: Постоянно затревени площи

Земеделски земи с високо участие на полуприродна растителност - пасища и ливади

Тип 2: Мозаечни ландшафти

Ниско-интензивно земеползване с висок дял на характеристики на ландшафта

Тип 3: Обработваеми земи, важни за видовете

Дори интензивно ползвани, служат за база за редки и ценни видове

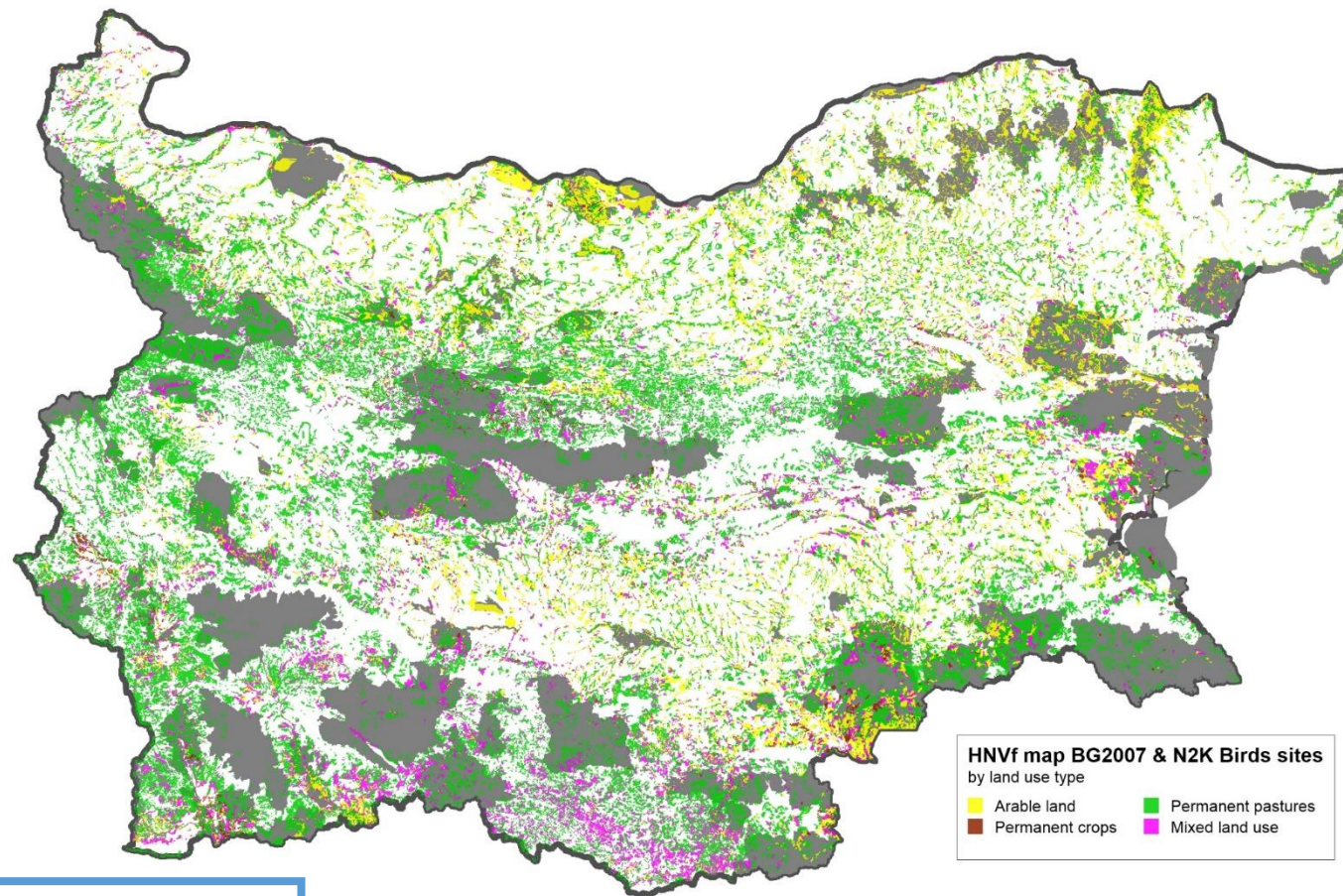

Териториален обхват на АЕ ВПС и Натура 2000

През 2007 г. зем.земи са:

ВПС ~ 1,6 млн.ха

Натура 2000 ~ 1,3 млн.ха

Допустимост за подпомагане по СЕПП (Стълб 1):

Затревени площи 40-80%;

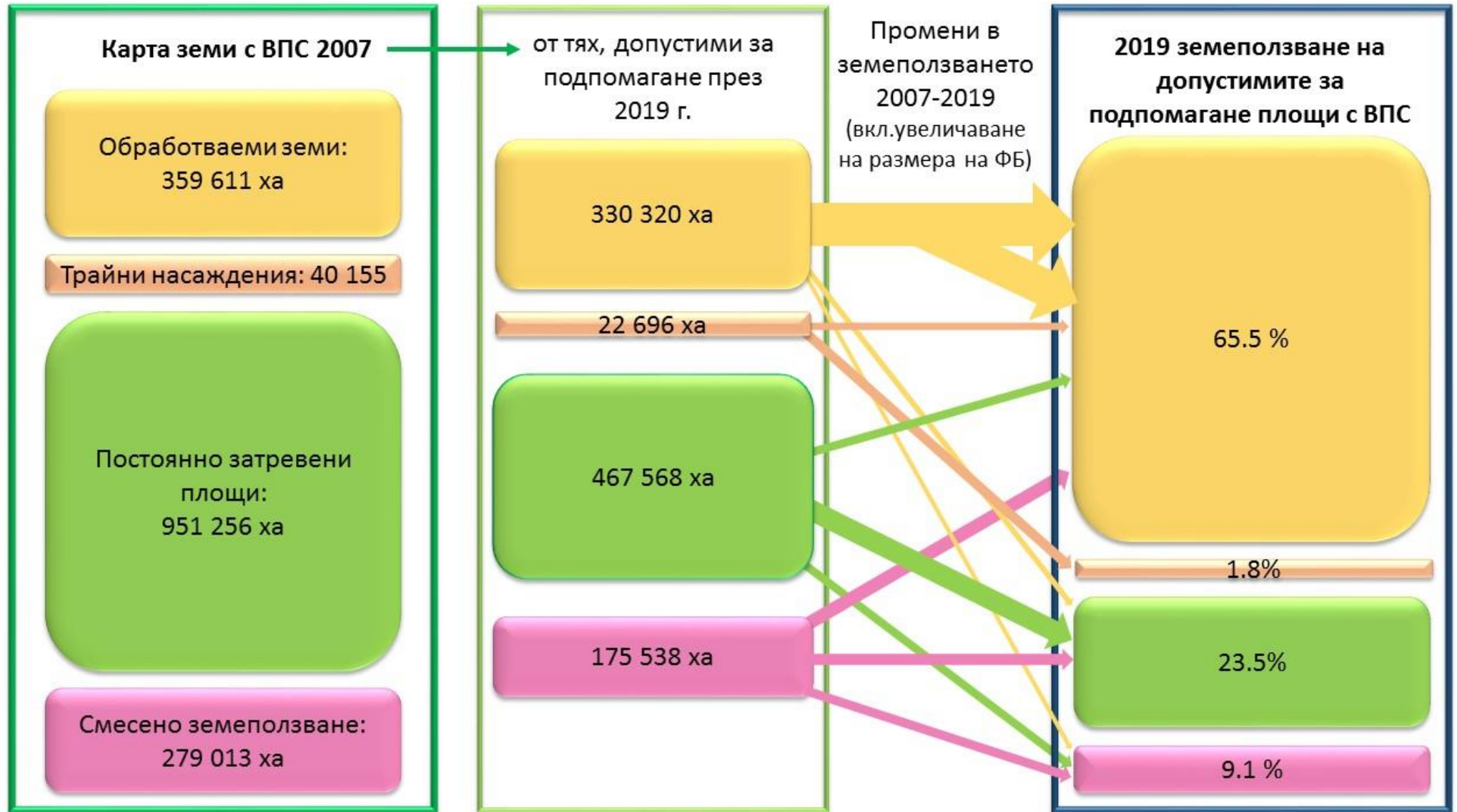
Смесено земеползване 60 – 90 %;

Обработваеми земи > 80%

Промени в ползването на допустимите земи с ВПС 2007г. → 2019г.

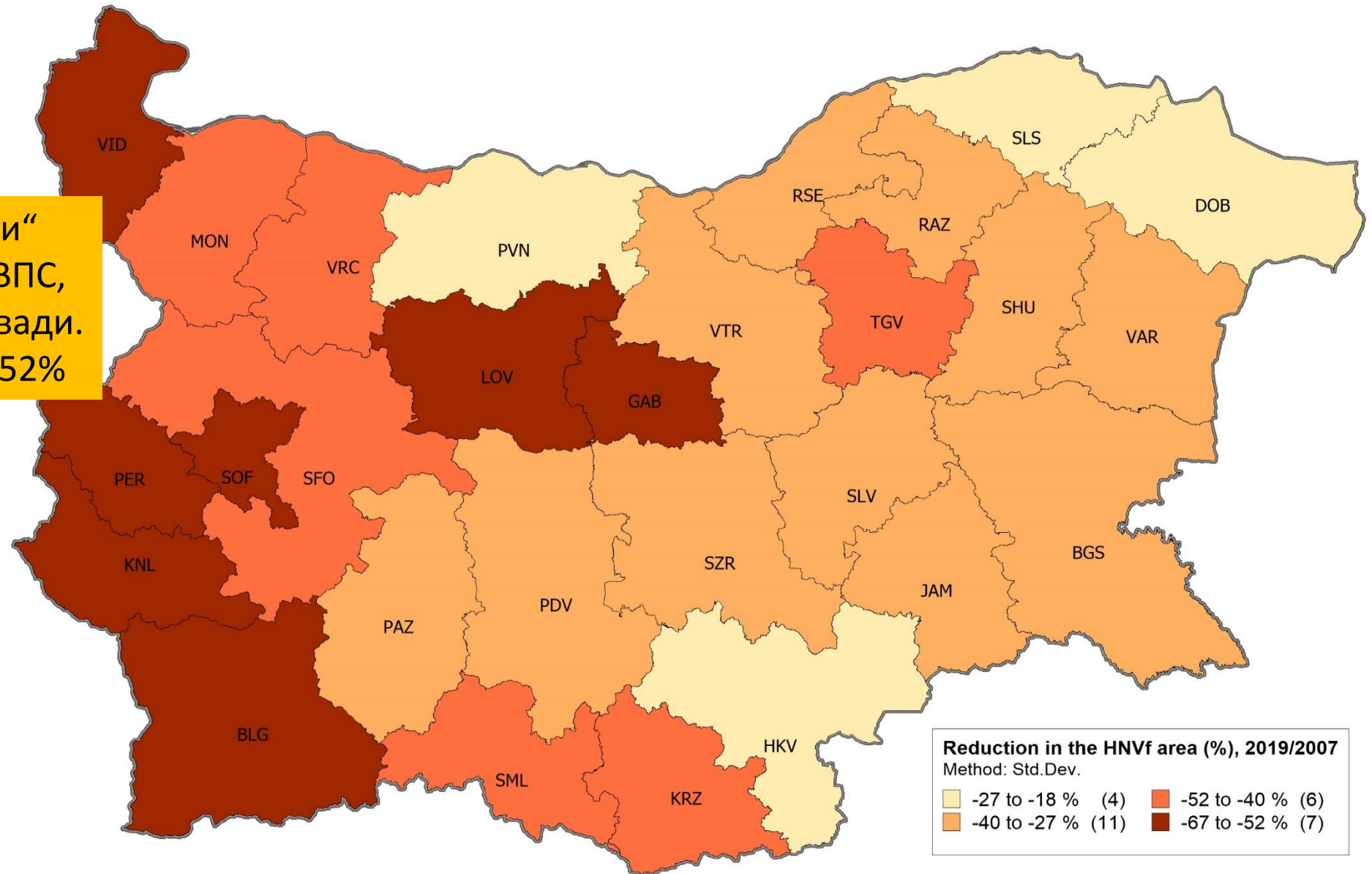
Регистрираните промени в земеползването сочат за
(1) Значителна интензификация при земите с ВПС

(2) Спешна нужда от нова оценка на земите с ВПС, особено с оглед на намалените бюджети за периода 2023-2027г. за насочване на средствата към реалните земи с ВПС

Загуба на зем.земи с ВПС – недопустими за подпомагане , обрастване с храсти и дървета

В 7 области са „изгубени“ над 50% от зем.земи с ВПС, предимно пасища и ливади. В други 6 – между 40 и 52%

Прилагане на мярка АЕ ВПС и Натура 2000

Агроекологични мерки (ха)

Мярка за Натура 2000 (ха)

	Цел (ха)	Подпомогнати ха	Бенефициенти		Цел (ха)	Подпомогнати ха	Бенефициенти
2007-2013	110 000	68 500	960	2007-2013	180 000	335 000	10 217
2014-2020	113 000	165 399	1985	2014-2020	385 000	410 415	11 820
2021-2027	25 587			2021-2027	396 500		

- Целите за са всички схеми, няма прецизиране за ВПС схемите
- Реално подпомогнати пасища/ливади с ВПС са
 - 9 450 ха през 2009 г. (най-ниски)
 - 50 600 ха през 2015г. (най-високи)
 - 15 700 ха през 2020 г.
- Подпомогнати обработваеми земи, местообитания за ценни видове птици са ~ 100 хил.ха
- Ангажиментите са 5-годишни

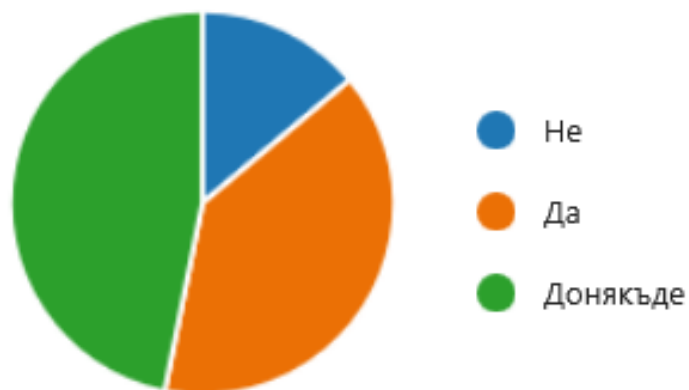
- Целите са общи, няма прецизиране по зони или по вид земеползване
- Реално подпомогнати са предимно обработваеми земи в зони за дивите птици
- От 2023г. се очаква да се включат и зоните за местообитанията
- Ангажиментите са 1-годишни

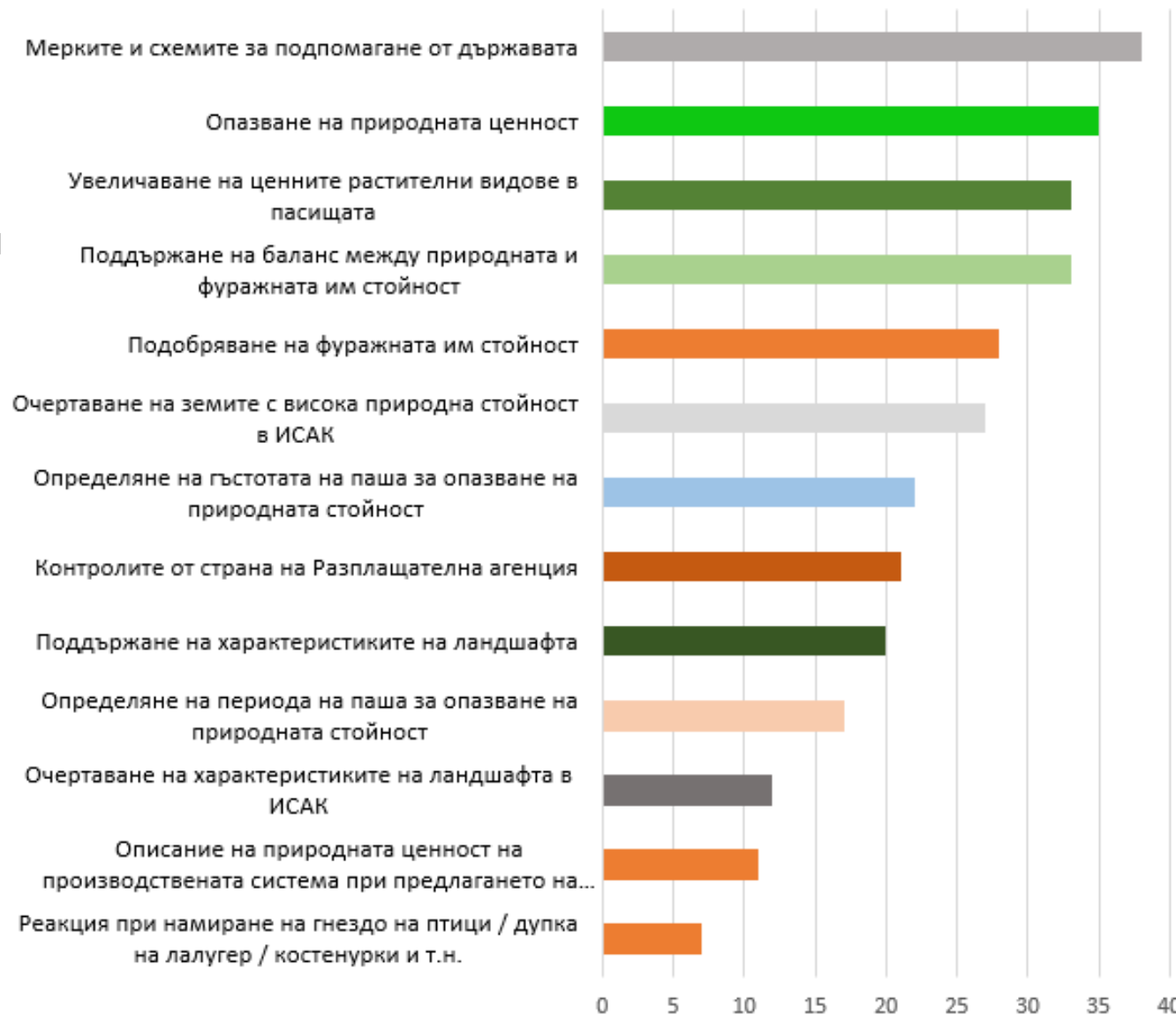
Знания относно земите с ВПС

(Проучване на СТЕП 2022)

- Посочват ясно основните характеристики:
 - Висок дял на пасищата
 - Наличие на дървета, храсти, поточета, синори
 - Разнообразие от диви растителни видове
 - Попадащи в зони по Натура 2000
 - Разпознати от МЗм като земи с ВПС
- Нужда от допълнително информация за ВПС земи

Най-нужни знания за земи с ВПС

- Пълна липса на специализирани и целенасочени обучения и съвети за зем. производители, стопанисващи земи с висока природна стойност, вкл. в зоните по Натура 2000
 - Кои са ценните растителни и животински видове в земите им? Защо са важни за биоразнообразието?
 - По какъв начин могат да се определят /наблюдават от тях?
 - Кои действия подобряват състоянието им и кои ги влошават?
- Тези обучения/съвети следва да максимално конкретни за стопанството / района на земеделския производител за бъдат адекватни на техните нужди.
 - Общите „лозунги“ характерни за част от настоящите курсове имат по-скоро отрицателен ефект

Обучения за местната администрация и съветници

Зем.производители системно посочват Общинските служби по земеделие като техен основен източник на информация за подпомагането по ОСП. На следващо място от държавните институции, обикновено е НССЗ.

- **Важно е тези служби да имат капацитета и знанията да предоставят информация не само по административните въпроси на подпомагането, но и по същностните, специализирани аспекти на прилагането на мерките и схемите за земеделските земи с висока природна стойност**
- **Важно е разработването на програми за студенти, експерти и практики, което да е насочено към нуждите на земеделието с ВПС!**

Благодаря за
вниманието!

Състояние на училищното образование в периферните селски райони.

*Янка Казакова-Матева
УНСС, 14.10.2022*

RUR'UP - "Innovative education for sustainable development in peripheral rural areas"
Erasmus+ agreement No.2020-1-EL01-KA203-079121

Европейската Визия за селските райони към 2040 г.

“Селските райони са тъканта на нашето общество и сърцевината на нашата икономика. Те са основна част от нашата идентичност и нашия икономически потенциал. Ние ще ценим и съхраняваме нашите селски райони и ще инвестираме в тяхното бъдеще.” (ЕС,2021)

„По-силни“, „свързани“, „устойчиви“ и „проспериращи“ селски райони.

Фокусът е върху овластените и жизнени селски общности, които разработват решения, съобразени с конкретните нужди на съответната територия, вкл.чрез насърчаване на социални и други иновации.

Какво се приема за „даденост“ при бъдещите селски райони

**** Наличие на активни, образовани и мотивирани хора в селските райони, които познават своите населени места, силните и слаби страни и имат сърцата и издръжливостта да работят за постигане на визията.**

→ Днешните ученици са работниците, предприемачите, творците и управляващите на 2040 г.

? Какво се случва с образованието в селските райони и по-специално в периферните селски райони

? Какъв е потенциала за реализиране на Визията за селските райони на ЕС

Периферни селски райони

- Географски или териториално периферни, напр. отдалечени от градски центрове или погранични райони;
- Периферни по социално-икономически показатели;
- Периферни поради влошена производителност в селското стопанство

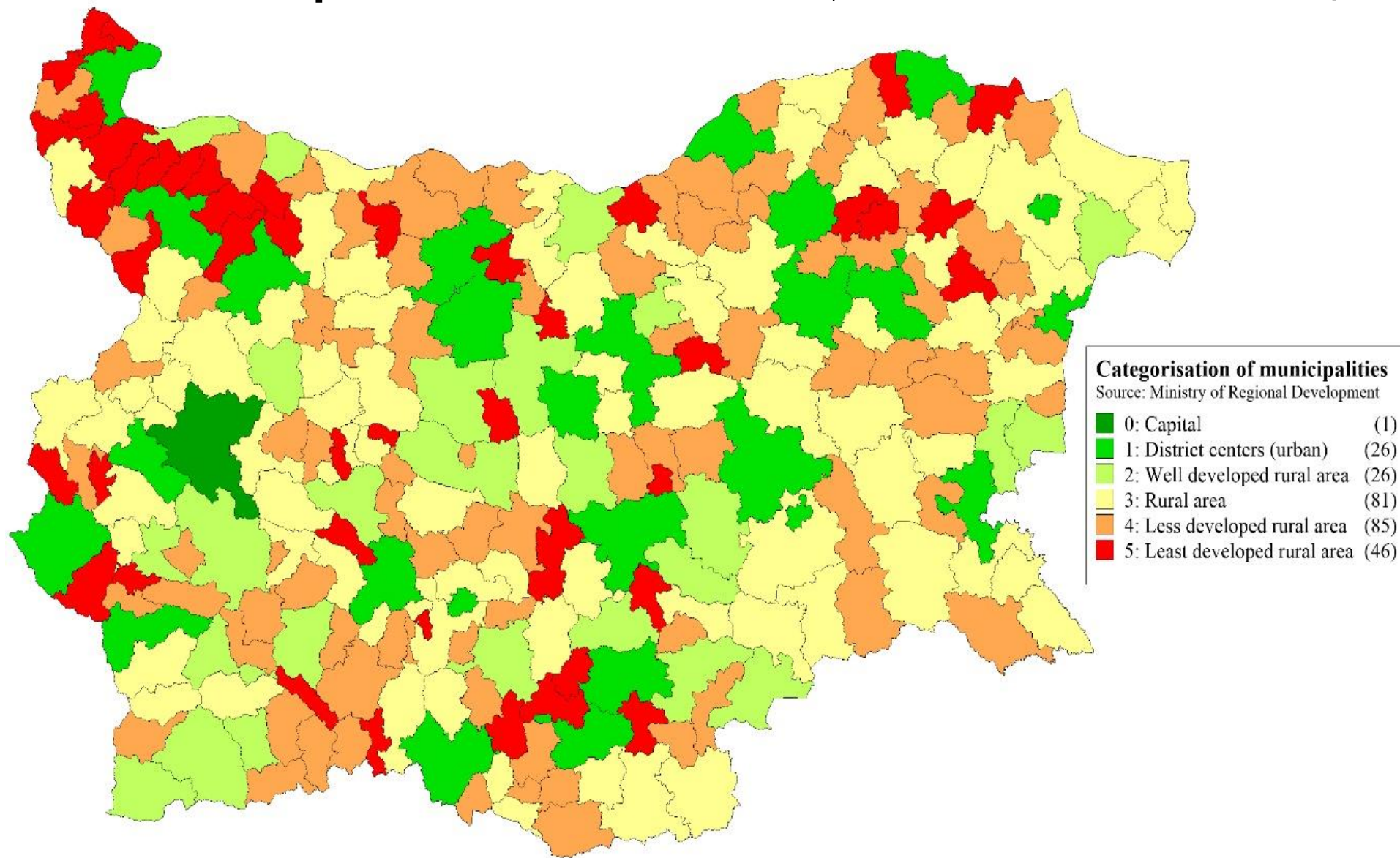
В момента нямаме политика насочена към периферните селски райони -> няма дефиниция.

МЗХ – дефинира селските райони по критерий – брой жители в най-голямото населено място на общината

МРРБ – класифицира общините в 5 категории по интегрална оценка.

Категоризация на общините , МРРБ

5 критерия – 17 индикатора

- Демографски,
- Урбанизационен,
- Инфраструктурен
 - Социално-икономически,
- Териториално-институционални.

Методика [2012 г. < - > 2020 г.]

1] Население

Население - общо, младежи (<15 г.), гъстота на населението

2] Образователна система

Брой училища в общината, потенциален среден брой ученици на училище, промени между 2012 г. и 2020 г.

3] Образователни резултати – постижения през 2021 г.?

Средни резултати от НВО по математика и БЕЛ след 4 клас и след 7 клас по училища, преизчислени към общини.

Население и промяна на населението в периферните селски райони

Category	No. of municipalities	Population			Young population (<15yrs)			Population Density 2020
		2012	2020	%	2012	2020	%	
0	1	1302316.0	1308412.0	.5	177568.0	207730.0	17.0	984.2
1	26	108257.0	102219.0	-7.6	15558.8	16060.5	0.9	343.8
2	26	36190.4	33308.3	-7.3	5276.1	5070.1	-3.9	59.9
3	81	15850.4	14790.4	-7.1	2342.3	2197.9	-7.5	39.5
4	85	8732.5	8213.1	-6.5	1313.1	1208.2	-9.5	32.0
5	46	4454.8	4093.3	-8.5	610.1	569.3	-7.8	20.5
	265	27593.0	26100.2	-7.2	3970.0	4015.2	-7.1	69.2

Училища и среден брой ученици

Category	No.of municipalities	Schools			Young people per school		
		2012	2020	%	2012	2020	%
0	1	322.0	309.0	-4.0	551.5	672.3	21.9
1	26	33.9	31.3	-9.3	430.3	472.3	9.8
2	26	13.5	12.0	-10.5	395.0	424.2	7.8
3	81	7.4	6.7	-9.7	338.6	360.9	7.1
4	85	4.4	4.0	-8.5	329.4	337.3	3.5
5	46	2.9	2.5	-12.0	213.7	233.0	11.1
	265	10.1	9.2	-9.7	329.7	349.4	7.0

Образователни резултати в периферните селски райони

Category	No.of municipalities	External evaluation 7 th grade		External evaluation 4 th grade	
		BEL	MAT	BEL	MAT
0	1	59.7	44.0	77.9	66.6
1	26	48.0	32.7	68.7	58.2
2	26	41.6	27.1	63.0	52.8
3	81	40.4	26.8	62.2	52.6
4	85	38.9	27.4	60.3	52.1
5	46	32.9	23.8	54.2	47.0
	265	39.5	27.1	61.0	52.1

Заклучения

- Периферните селски райони обхващат 46 общини, категория 5 по класификацията на МРРБ и обхващат 2.8% от територията на България
- През анализирания период се наблюдава „изтичане“ на младежи до 15 г. от селските райони и „концентриране“ към областните градове и най-вече към София → обезлюдяване и
- Закриването на училищата в селските райони и продължаващата тенденция за по-високо качество на образованието в 27-те най-големи града в България проправя пътя за по-нататъшно преместване и емиграция на семейства с деца в училищна възраст от селските към градските райони.
- Изключително ниските образователни резултати в периферните селски райони, несравними в други селски райони, застрашават капацитета за всяко развитие, което изисква квалифицирана и образована работна сила.

Въпроси:

- ❖ Това ли е действителната картина в малките, по-слабо развити селски общини?
- ❖ Какво реалистично може да се направи за да се намали силата и скоростта на тази негативна тенденция?
- ❖ Какви ще са дългосрочните последици?

Какви знания и умения търсят заинтересованите страни в периферните селски райони?

*Янка Казакова-Матева
УНСС, 14.10.2022*

RUR'UP - "Innovative education for sustainable development in peripheral rural areas"
Erasmus+ agreement No.2020-1-EL01-KA203-079121

Онлайн анкета – януари 2021 г.

Основна цел

Да се установят най-важните умения и компетенции,
които младите специалисти би трябвало да притежават,
от гледна точка на заинтересованите страни в периферните селски райони

Подход

I. Теоретични знания

Групирани в четири направления:

- (1) земеделски техники и технологии,
- (2) пазарна реализация и маркетинг,
- (3) законодателство и нормативни правила,
- (4) социални умения и компетенции.

Изведени въз основа на анализите на

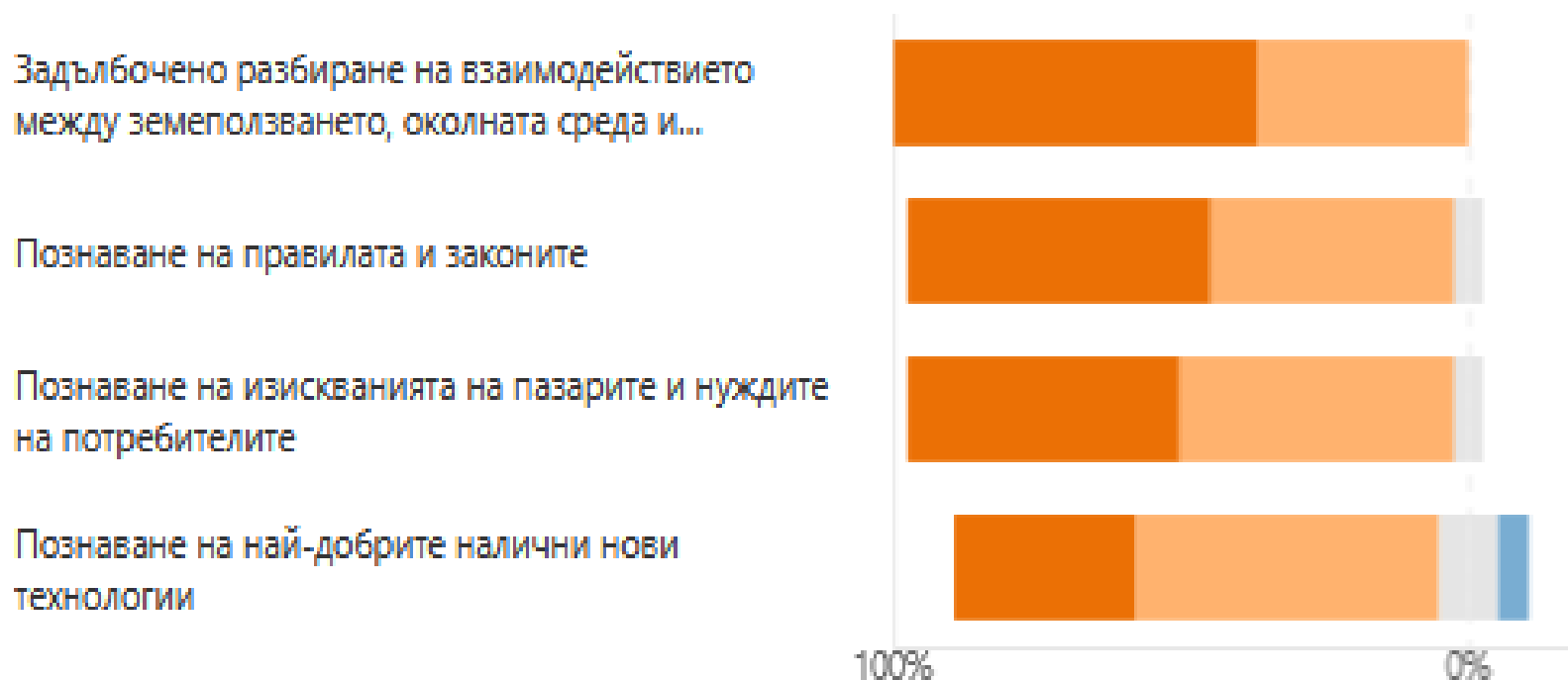
- европейската експертна група по земеделие с висока природна стойност (EIP-AGRI, 2016) и
- проект HNV LINK (Gouriveau et al., 2019)

II. Умения и компетенции Базиран на рамката за компетенциите на Korn-Ferry (2017)

Ключови умения	Описание
Самонасочване	Разработват проекти, при които те управляват целите и времето и надхвърлят основните изисквания за знания, използвайки мултидисциплинарни знания (социални, икономически и екологични)
Организация	Могат да организират мултидисциплинарна група от заинтересовани страни
Сътрудничество	Изграждат партньорства и работят съвместно с други хора, за да се постигнат споделените цели
Преговори	Ефективно се справят с конфликтни ситуации, с минимален шум
Информационни и комуникационни технологии	Използват нови земеделски технологии и иновации
Управление на проекти	Разработват и изпълняват проекти
Практически знания	Знания и умения за решаване на реални проблеми
Преподаване	Консултативни и обучителни дейности в периферни селски райони
Законодателство	Способност за прилагане на законодателни промени по отношение на екологичните изисквания, управлението на земеделските стопанства и регулациите на пазара и т.н.
Действие в мултикултурна среда	Способност за ефективно взаимодействие с хора от различни култури и за успешно управление на межкултурни ситуации

Най-важните знания и компетенции, според заинтересованите страни (N=19)

■ Силно съгласен ■ Съгласен ■ Неутрален ■ Несъгласен ■ Силно несъгласен

Знания и компетенции по отношение на фермерските технологии и управление на земеделието

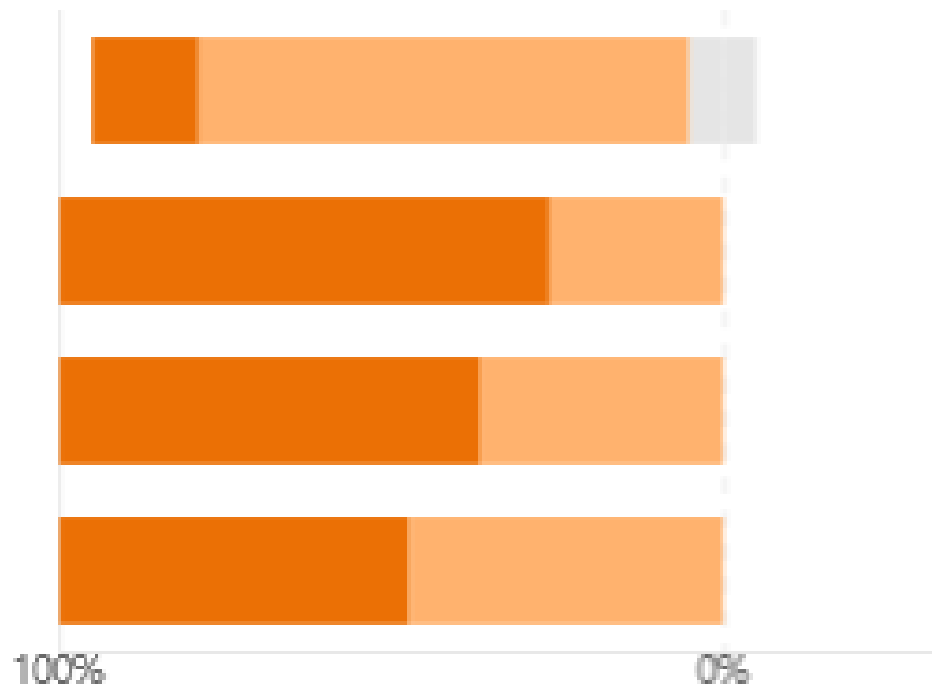
■ Силно съгласен ■ Съгласен ■ Неутрален ■ Несъгласен ■ Силно несъгласен

Информационни и комуникационни технологии,
специфични за земеделските машини и техники

Управление на животновъдството и
растениевъдството

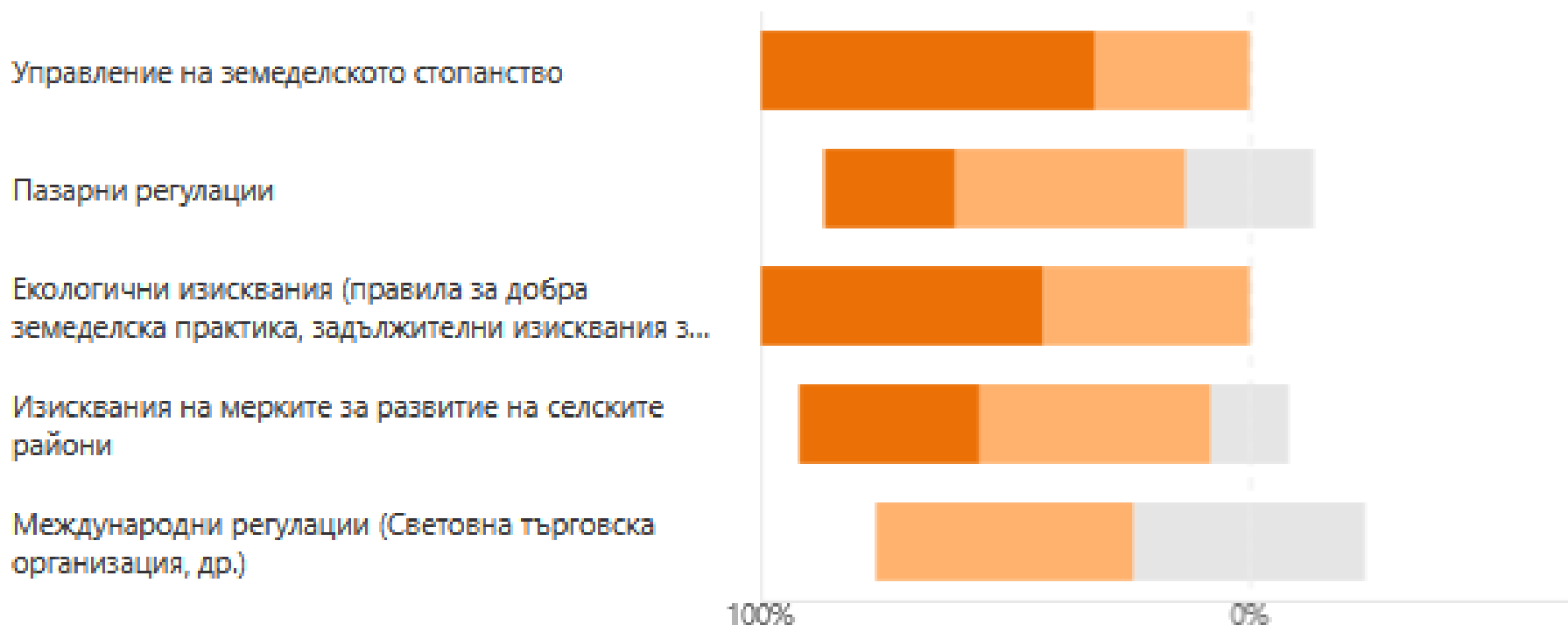
Опазване на околната среда

Спиране на загубата на биоразнообразие в
земеделските земи

Знания и компетенции по отношение на законодателство, нормативни правила и изисквания

■ Силно съгласен ■ Съгласен ■ Неутрален ■ Несъгласен ■ Силно несъгласен

Знания и компетенции по отношение на продуктите и пазарната им реализация

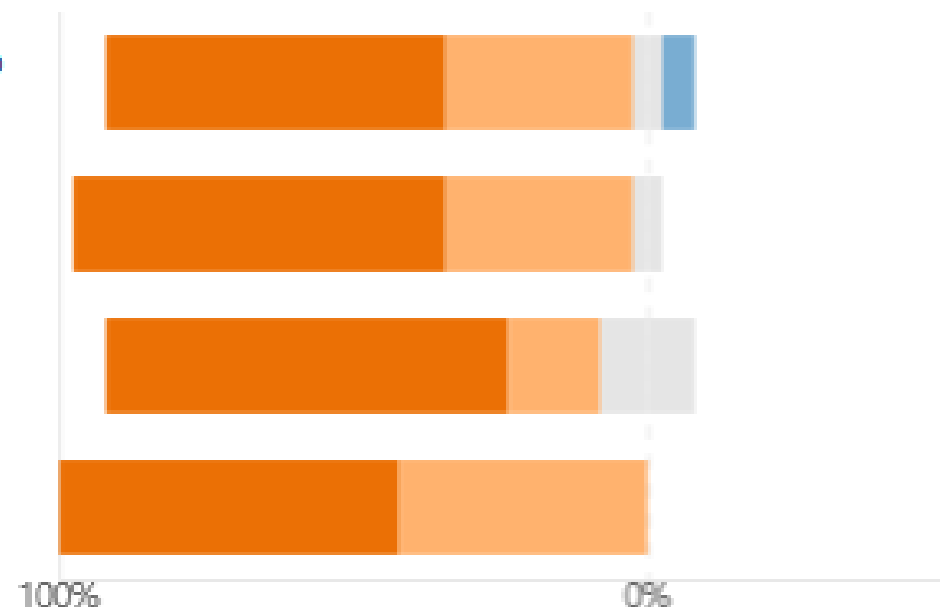
■ Силно съгласен ■ Съгласен ■ Неутрален ■ Несъгласен ■ Силно несъгласен

Диверсификация на продуктите извън земеделието
(напр. туристически услуги, преработка, и т.н.)

Маркетинг на фермерските продукти

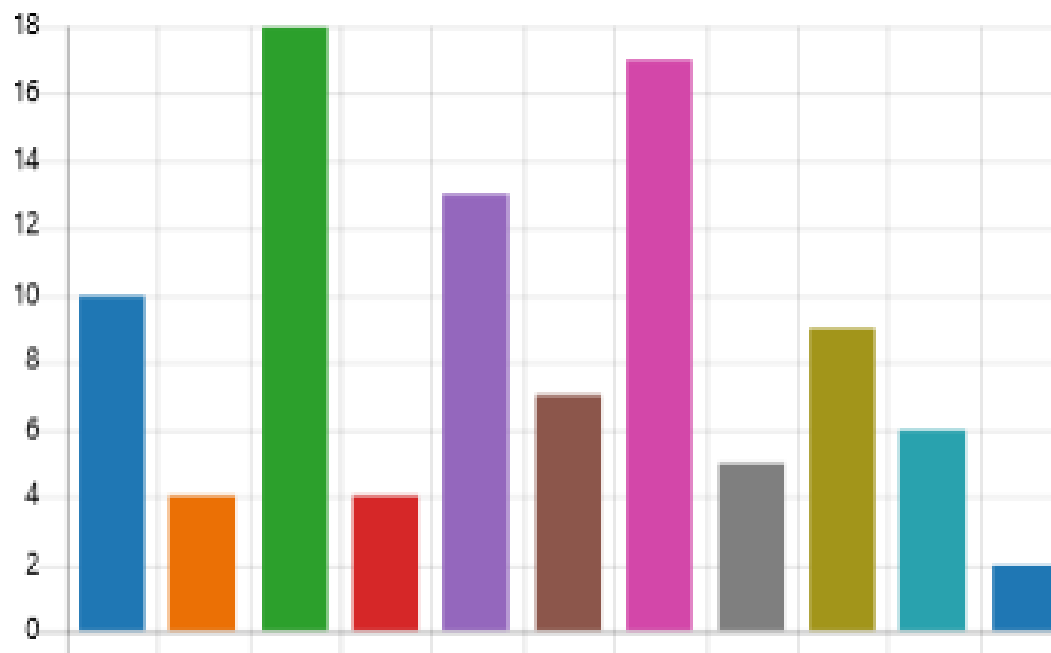
Инициативи за колективен маркетинг

Разбиране на нуждите и желанията на
потребителите

Най-важните умения за нуждите на устойчивото развитие на периферните селски райони

Самонасочване: разработват...	10
Организация: могат да орган...	4
Сътрудничество: изграждат п...	18
Преговори: ефективно се сп...	4
Информационни и комуник...	13
Управление на проекти: раз...	7
Практически знания за реша...	17
Преподаване: консултативни...	5
Законодателство: способнос...	9
Действие в мултикултурна ср...	6
Други	2

Въпроси и коментари?

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

RUR'UP курс „Иновативно образование за устойчивото развитие на периферните селски райони“

*Янка Казакова-Матева
УНСС, 14.10.2022*

*RUR'UP - “Innovative education for sustainable development in peripheral rural areas”
Erasmus+ agreement No.2020-1-EL01-KA203-079121*

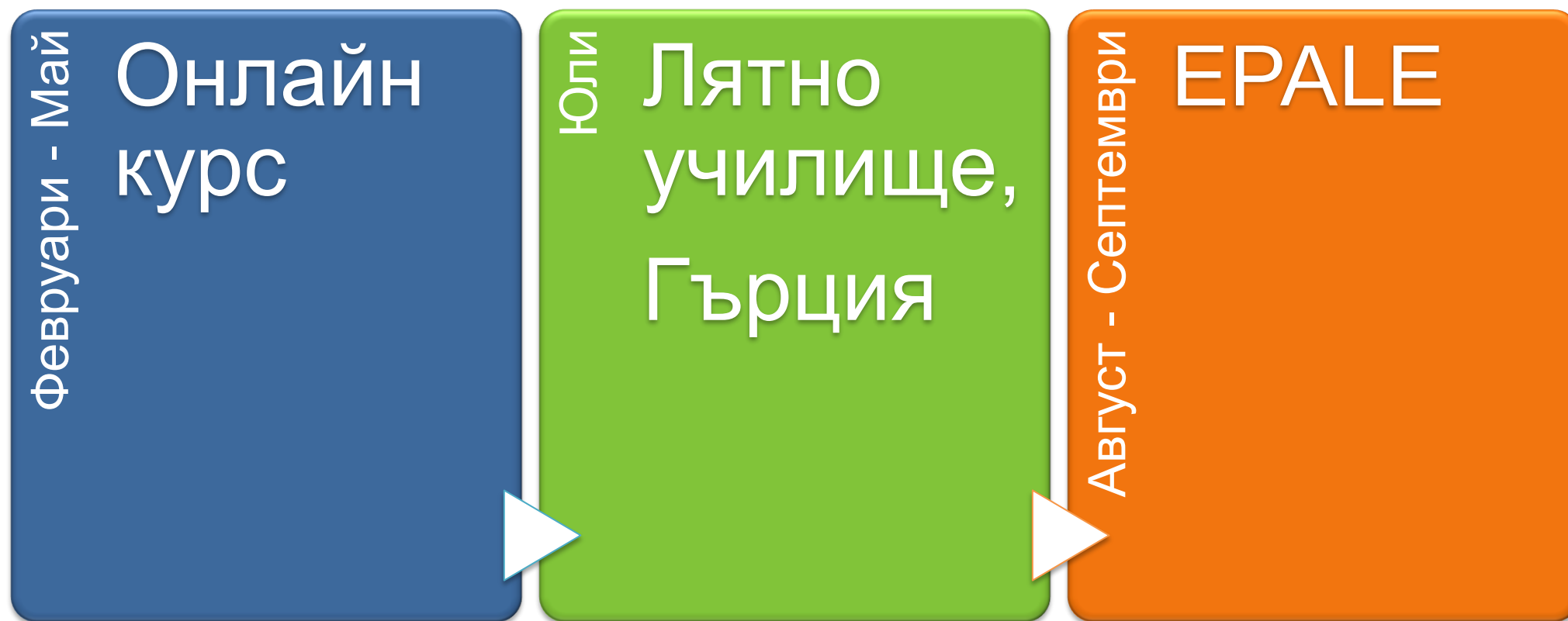

RUR'UP курс – Основни цели – Създаване на знания и умения за:

1. Задълбочено разбиране на социалните, екологични и икономически характеристики на периферните селски райони и разпознаване на уязвимостта им
2. Определяне на нуждите и потенциала за устойчиво развитие в периферните селски райони
3. Насърчаване на участието на заинтересованите страни и съвместна работа за намирането на подходящи решения
4. Осъзнаване на ролята на иновациите за устойчивото развитие
5. Повишаване на осведомеността за разнообразието от съществуващи иновации в съответната държава и в целия ЕС

Фокусът е върху районите, не върху отделните инициативи или бизнеси

RUR'UP курс 2022 г.

Структура на курса

6 модула → 6 седмици

Лекции: видео и презентации с аудио запис

Казуси от периферен селски район от страната

Индивидуални задания:

есета,
мисловни карти,
кратки тестове

Допълнителни материали

Определяне на нуждата от промяна

МОДУЛ1

Въведение и цели за устойчиво развитие

МОДУЛ2

Оценка на състоянието на района

Създаване на основа за териториална иновация

МОДУЛ3

Създаване на визия за територия
Иновации за нуждите на района с участието на заинтересованите страни

Създаване и прилагане на иновации

МОДУЛ 4

Иновации и групи от иновации за земите с висока природна стойност – примери от ЕС

Трансфер и обмяна на опит

МОДУЛ 5

Обмяна на опит и планиране на следващи стъпки

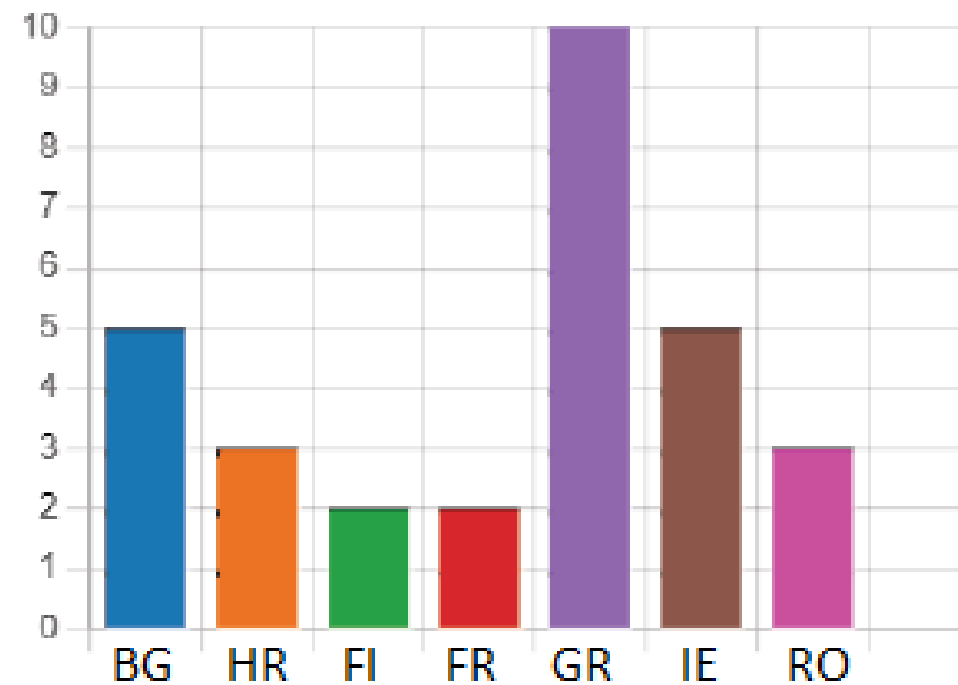
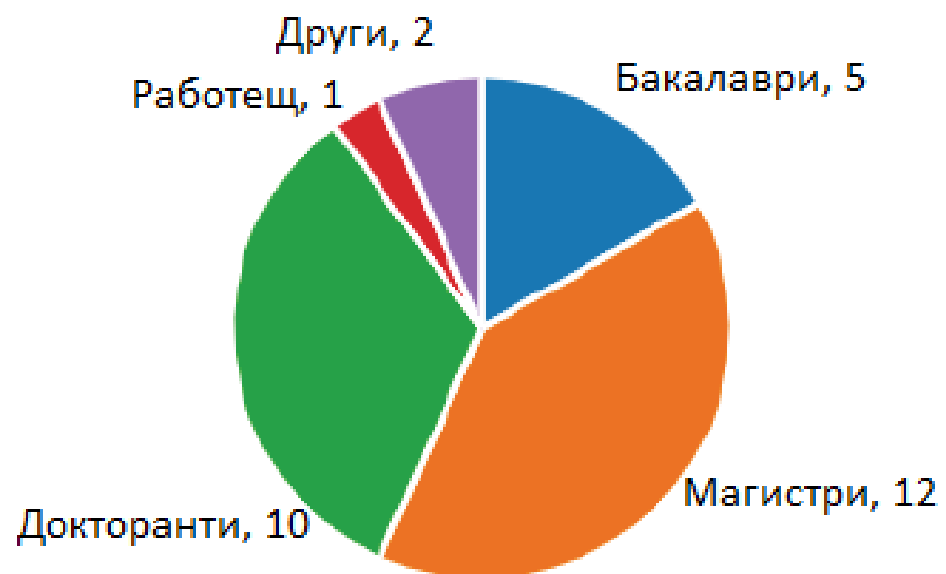
Размисъл и оценка

МОДУЛ 6

Цели за устойчиво развитие и периферни селски райони – какво научих?

Оценката на курсистите

Завършили и оценили курса – 30

Доволни от платформата?

Ниво на натоварване

(лекции, казуси, задачи,...)

Най-
предизвикателни
Модул 4, 3

Най-малко
предизвикателни
Модул 1

„Всичко е много синтезирано и ясно представено“

„Не е лесно да се ориентирам / да качвам заданията си“

„Някои лекции са прекалено дълги – 15 мин. е много време“

„Презентациите са силно синтезирани, трудно се разбират всички връзки“

„Бих искал повече взаимодействие с колегите“

„Силно подобрех знанията си по темата. Информацията е много ясно представена.“

ЛЯТНО УЧИЛИЩЕ

Същите модули и теми, но

Фокус върху Тесалия

Групова работа в международен екип

1. SWOT. Оценка на състоянието на Тесалия + по какво си прилича и различава с моята страна?
2. Ролева игра – ние сме заинтересованите страни, какви са нашите приоритети?
3. Гости – бизнеса на Тесалия: Какво искаме да ги попитаме? Каква е тяхната гледна точка?
4. Визия – как искаме да изглежда Тесалия? Можем ли да постигнем консенсус?
5. Иновации – кои от иновациите от моята страна могат да са полезни на Тесалия?
6. Размисъл и оценка – какво научих, как ще го използвам в бъдеще?

Оценка на участниците в Лятното училище:

- ☺ Онлайн курса като цяло е улеснил изпълнението на задачите от Лятното училище, но те си имат своите предизвикателства
- ☺ Сравнително добър баланс между лекции и практически задачи
- ☺ Трудността на задачите е „изпълнима“, понякога „изискваща усилия“

- ☺ ☺ ☺ Отлична атмосфера и взаимодействие между участниците и преподавателите
- ☺ ☺ Груповата работа – освежаваща, предизвикателна и забавна

„Най-предизвикателната дейност беше ролевата игра, която изискваше нов начин на мислене и да не оставам заклещен в определени концепции, които вече имах. Това със сигурност е едно от най-добрите упражнения, които могат да се практикуват както в академичната среда, така и на работа.“

Оценка на участниците в Лятното училище:

- ☹ Недостатъчно време за посещения на ферми и бизнеси от района
- ☹ Малко свободно време за почивка!
- ☹ Можеше да има повече местна храна / Количеството понякога прекалено много, понякога недостатъчно
- ☹ Мястото за настаняване можеше да е по-добро, контакти, wi-fi
- ☹ ☹ 1/3 от участниците са усещали някаква езикова бариера

Едно ново умение или знание, което придобихте...

„Необходимостта от доверие, комуникация и сътрудничество между различни участници и заинтересовани страни.“

„Забелязахме, че периферните селски райони са изправени пред същите проблеми и намерените решения са сходни във всички райони“

„Факторите, ограничаващи иновациите в различните страни, са много по-широки, отколкото смятах първоначално.“

„Трябва да слушам повнимателно и да не бъда предубеден.“

„Необходимостта от локално адаптиране на иновациите, тъй като обстоятелствата в различните страни се различават толкова много.“

„Как презентациите, постерите, оценките, изготвени от хора с различни гледни точки/бекграунд, обогатяват крайната картина за общата Визия.“

„Макар и да не ни се вярва, проблемите на селските райони в различните страни понякога са сходни.“

„Научих, че приносът на всеки е важен и че различните региони изискват различен подход.“

<https://epale.ec.europa.eu/en/group/171142>

English

Log in

Create an account

EPALE

Contribute

Collaborate

Learn

EU Policy

About

MyEPALE

RUR'UP: Innovative Education For Sustainable Development In Peripheral Rural Areas

Overview

Latest Content

Events

Documents

Home > RUR'UP: Innovative Education For Sustainable Development In Peripheral Rural Areas

15
MEMBERS

16
ARTICLES

64
DOCUMENTS

0
DISCUSSIONS

Следващи стъпки:

- Извличане на поуки за подобряване на курса
- Поддържане на платформата за Онлайн курса още 1 година
- Заявен интерес за Лятно училище от страна, която не е участвала в проекта
- Дискусии за доразвиване в магистърска програма